

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEME LA GAE (HL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

DIBOKWANE/HLAKOLA 2014

MEPUTSO: 100

NAKO: 2½ diiri

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 6.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Lephephe le, le arotšwe ka DIKAROLO tše THARO, e lego ya A, B le ya C.
KAROLO YA A: Ditaodišo (50)
KAROLO YA B: Ditšweletšwa tša tirišano tše telele (30)
KAROLO YA C: Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana (20)
2. Araba potšišo e TEE karolong ye NNGWE le ye NNGWE.
3. Araba ka Sepedi.
4. Thoma karolo ye NNGWE le ye NNGWE letlakaleng le LEFSA.
5. Beakanya TAODIŠO le MEHUTA YE MENGWE YA DITŠWELETŠWA (ka tsela ya mmepe wa monagano, seswantšho, mantšu a bohlokwa le tše dingwe) o be o badišiše le go dira palobohlatse. Peakanyo e tšwelele pele ga taodišo le ditšweletšwa tše.
6. Šomiša metsotso ye e ka bago ye 80 go KAROLO YA A, ye 40 go KAROLO YA B le ye 30 go KAROLO YA C.
7. Dikarabo di nomorwe go ya le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona.
8. Efa taodišo ye NNGWE le ye NNGWE hlogo ya maleba.
9. Ngwala ka bothakga le ka mongwalo wa go balega.

KAROLO YA A: DITAODIŠO**POTŠIŠO YA 1**

Kgetha e TEE ya dihlogo tše di latelago gomme o ngwale taodišo ya botelele bja mantšu a go se fete a 450.

Taodišo e rulaganywe ka lenaneo la go swana le mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go rulaganya le palobohlatse.

- 1.1 Ka tla ka foraforetšwa ke motho ka Letšatši la Baratani. Tia di lle. **[50]**
- 1.2 Bafsa le khuetšo ya segwera. **[50]**
- 1.3 Tlhurišo le tlaišo ya basadi le bana di hlohleletšwa ke go hlepha ga letsogo la molao. Ahlaahla kgopolo ye. **[50]**
- 1.4 Bokgabo bja meaparo ya setšo ka Letšatši la Bohwa. Tšweletša dikgopolo tša gago. **[50]**
- 1.5 Ge batho ba ka kgopela ditsha/ditene magošing, ruri metsana ya baipei e ka fela. **[50]**
- 1.6 Tlhahlobo ke leswena go barutwana ba bantši. Dumela goba ganetša. **[50]**
- 1.7 Lekodišiša diswantšho tše tša ka tlase gomme o tšweletše dikgopolo tša gago malebana le tšona.

1.7.1

[Tukkie Dibatsela/Manthole 2012. Vol. 8, Letl.11]

[50]

1.7.2

[Inthanete: The Pedi Northern Sotho Tribe]

[50]

PALOMOKA YA KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE**POTŠIŠO YA 2**

Araba potšišo e TEE go tše nne tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a go se fete a 200.

Setšweletšwa se rulaganywe ka lenaneo la go swana le mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go rulaganya le palobohlatse.

- 2.1 Ngwalela barutiši ba sekolo sa geno lengwalo o ba leboge ka mokgwa wo ba thušago baithuti ka gona mabapi le tshedimošo ya dipasari, bokamoso, gammogo le go dira dikgopelo tša dikgoba. [30]
- 2.2 Tloutona le Bontšhi ba boledišana ka dipoelo tšeo di amogetšwego ke setšhaba mabapi le kgetho ya boetapele bja naga. Ngwala poledišano ya bona. [30]
- 2.3 Bjalo ka mongwaledi wa lekgotla la bafsa seleteng sa geno, ngwala lenaneothero leo le latetšwego le metsotso ya kopano ya go feta. [30]
- 2.4 O tsene lebenkeleng la dibjana wa kgwatha serekišwa se se itšego ka phošo gomme sa pšhatlega. Bengkgwebo ba re o lefele tshenyagalelo yeo e bego e se maikemišetšo a gago go e dira. Ngwala ditshwayotshwayo ka ga tiragalo ya letšatši leo la kgakanego. [30]

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 30

KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA**POTŠIŠO YA 3**

Araba potšišo e TEE go tše tharo tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a go se fete a 120.

Setšweletšwa se rulaganywe ka lenaneo la go swana le mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go rulaganya le palobohlatse.

- 3.1 Ka la 26 Moranang 2014 motse wa geno o etelwa ke baoki le dingaka go tla go fa tshedimošo mabapi le bolwetši bja HIV/Aids. Thala lephephetsebiši leo le tsebišago setšhaba ka baeti ba. **[20]**
- 3.2 Ka ge o le mohlokamedi wa ditlabela tša dipapadi sekolong sa geno, o ile wa tsenela tlhahlo ya matšatši a mabedi malebana le mošomo wo. Ngwala pukutšatši ya ditiragalo tša matšatši ao a mabedi a tlhahlo. **[20]**
- 3.3 Batho ba ile ba ipshina kudu lenyalong la mogolwago/kgaetšediago ka ge rakgadiago a be a laya ngwetši ka go tšweletša ditaello tše di rilego. Ngwala tše dingwe tša ditaello tše. **[20]**

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 20
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 100